

AN STOC

Tomár ó máille dá cup i n-easair.

SRAIT nua. leab 2. uim 4.

feadhra, 1925.

Óa pishinn a luac.

An Taoille

"Tá ní ar deasair a dtuigir:
Inntleacht na mban,
Obair na mbeac,
Teacht agus imteacht na taoille."

Ní bacfaim annseo le inntleacht na mban ná le obair na mbeac, ac ba maic linn focal nó óo a cup ríor faoi teacht agus imteacht na taoille. Duine ar bith a fearfar ar cladaic agus a deapfar ar an bfaillige beaifia ré faoi deara, an lá ir ciúine inr an mbliaidam, go mbionn gluaireacht eicín ar riubal i gcomhnuide i "nompéla na oileann," mar veip na rsealaidhe. Már rnamhúide é tuigse ré fpeirim sup féirip leir, amannca, folcaó a tabairt nó féin i n-aice le bpuac an cladaic; ac, uaireannca eile, go scaitpe ré toul amac siota maic den traidí pul féadfar ré é féin a comao ran traidí. Nuair a bíor an taoille a' teacht irteac, veipcear go mbionn ré a' líonad nó a' tuilead, agus nuair a bíor pí as toul amac veipcear go mbionn ré a' traidí.

"Tá tigeapmar as an ngealaic ar na neitib fluca," arfa rean-uioar Saedeaic, "agus ar uirge na faillige go ronnraoac. mar atá as adamar ar an iapann, óir mar tarraingear adamar an t-iapann cuici, ir mar rin a tarraingear an ré uirge na faillige, agus ir leir rin a veipcear líonad na faillige. Agus an traidí a rseupear an ré den tarrainge rin ionnpuigean an faillige o'ionnpaioe a hionaro féin aniar, agus ir leir rin a veipcear traidí."

Ir mó tigeapmar atá as an ngealaic ar an uirge ir goipe ói, agus, uime rin, eipeoacó an t-uirge rin nó go mbi ré i na lán mapa ran áit rin den toman. Ar an lámh eile óe, tarraingeann an ré an toman féin cuici ponnit fpeirim agus fástar an t-uirge, mar oearpá, i na óiaró, ar an taob eile den éruinn. Leat bealaic roir an óa áit reo bíonn ré i na las mapa an traidí céatona, abramuir as C agus as D.

Ní hé amáin go ngluaireann an toman reo tuaitheac, ac carann an gealaic veireac i na cúppa féin, agus óa bpuic rin, ní bíonn ré i na lán mapa an traidí céatona sac uile lá i n-áit ar bith. Cuip i scár go bpuil ré i n-a lán mapa as a óo óeas i ngluillm mtoir ní beiró ré i na lán mapa amáireac ann go oí tuairim a haon a élog iapmóin (12.50).

Tá cineál tigeapmar as an ngrém ar an toman reo fpeirim, ac, ó' r puo é go bpuil ré acap fava ón talam—92,500,000 míle—ní tarraingeann pí an toman cuici leir an rpreacacó céatona ir gñior an gealaic nac bpuil ac tuairim 238,000 míle ón toman reo. Le linn gealaicse nuairde agus le linn lán gealaicse bíonn an gñian, an gealaic, agus an toman i n-aon líne óipeac amáin; com-oirpigeann an ré agus an gñian le céile an traidí reo, agus ar an adóbar rin bíonn an taoille níor aipoe annpin ná mar ir gñat, agus tugcar rabadra aip. Óa réir reo bíonn coicéigir eioir sac aon óa rabadra. Nuair a bíor an gealaic ra scéat ceatpama agus ra tríoimac ceatpama mallmuir nó meac-rabadra a bíor ann—agus ní rabadra—óir bíonn an gñian a' cup irteac ar an rpreacacó le n-a o'capraingeann

an gealaic an toman cuici. An rabadra ir mó bíonn ré tuairim lá go leir ear éir gealaicse nuairde nó lán gealaicse; an mallmuir ir luca, tuairim lá go leir ear éir na céat ceatpama nó na ceatpama veireannaicse. Bíonn cuio de na rabadraí féin níor mó ná a céile, mar bíor an gealaic amannca níor goipe don toman ná mar bíor pí uaireannca eile, agus an rabadra a tárluigear nuair ir goipe an gealaic don toman ir é ir mó óaí nrois. Agus an traidí rin, má tárluigean an gñian agus an gealaic i n-aon líne amáin feicpe tú an rabadra ir mó ar fava.

Ní éirpigeann an taoille an aipoe céatona in sac ball den toman. Má bíonn béal aipne mar beacó fóreacó ann eipeoacó an ráile an-ápo ann, agus má bíonn go leor caparóeaca ra óeán éife tú coipe guairne. Tá áiteaca eile ann coir cladaic agus ir beas taioie ar bith a bíor le tabairt faoi deara. Ir ar éisim sup pollur an líonad ná an traidí ar cladaic Mapa Toirpian, mar seall ar com cumang agus tá an caol-ráile rin eioir an Spáinn agus an Afraic.

Ir móir an lear a gñior an taoille i n-áiteaca. Le linn lán mapa cis le luingir teact irteac i gcuanta i a toul amac, reolaó ruar ar cuio de na haibneaca agus a teact anuar. Sguabann an taoille leir fpeirim cuio maic den mangarae, den o'adbfuigeall, agus den o'píotap fástar pí ar cladaic; agus, óar nrois, ir móir ir píú oo feilméapá i scoir faillige an méro feamunne a reolar pí irteac cuio ó am go ham.

T. Ó R.

Aipcear san Tairbe

Níor rtao mé puam sup iomair mé amac com fava leir an mbáto, agus níor aipis mé puo ar bith a cuip iongantap oim. Tóruis mé a' deapacó ar a luing móir agus ní i bpuo a bí mé a féacamt uipí nó sup éuala mé géim. I gcuinn tamail conaic mé an poiteac as ionntú oim anall, agus leir an rseannrao a táimis oim go mbató re i mo mullaic, léim mé amac ar an mbáto, leir an mbealaic a fástar, o'ionntuig an long móir agus o'áruis pí conntaacaí móra. Cuiread an báto beas earim amac. An óara connt a táimis, bí mipe ar mullaic na tuinne agus cuic mé irteac ra mbáto beas aip. Duileadó mo éloigean i gcuinn an éopra agus níor fan meabair na moitú ionnam, agus ar rin amac ní raib fíor a'm cé'n páip den toman i raib mé ann nó go bpuair mé mé féin ar oileán i meap cladaic agus capraigeaca i gcladaic oileán céat míle ón gcuann-tarrainge mé irteac mo báto beas agus éangail mé i. Puair mé cleac fava agus cuip mé i n-a fearam é ar báip an báto bis agus cuip mé bpuacac i n-a báip go raib mé i ngeibean le rúil go ngeabao báto nó long an bealaic agus go o'iofapoir le cabair agam. Annpin deapic mé uam ar an oileán, agus b'facar oom sup é an áit ab iapscúlaicse agus ba ríatáime a éonac mé puam é.

Siubail mé irteac ó deap agus ir fapio a éuairó mé nó go bpuar coip móir ar an traidí. Céap mé sup long nó capleán a bí ann, bí ré com móir rin. Ópuo mé i

n-aice leir nó sup óis mé iomlán rtoe aip. Seap an cuio ab aipoe óe leat-céat tróis, agus bí ré ruar leir an fava céatona, agus é a' clonaó ó n-a éeann go oí a épíoc, agus bí an áit ab íple óe ruar le ríce tróis ar aipoe. Agus bpuat mé má bí míol móir com móir agus éuala mé traidí aip, sup é a énamái agus a éonablaic a bí ann. Ní raib beiróeac ríatáin ná éan óa raib ar an oileán nac ann ircis a bí a gcomhnuide. O'innir mé éeana óuit faoi iapscúlaic an oileán, ac tá óa taob ar sac billeós agus ré a fearacac as an oileán é. Siubail mé irteac an taob ear an áit ab áille óa bpuar fóir:

Bí a cuio cladaic go líonmair glóimair. Conaic mé an t-óir burde ba glame rseal.

Bí cladaic a cladaic faoi míl reoirde, agus go veimín ba reoir an traidí ar fava le riubal.

Conaic mé na bpuadain inran uirge a' léimnis.

Sgaoilín 'na scéatóac a' pinnic 'r a' rnam. Conaic mé an rionnac 'r an gliomac i n-éimóis

i na gcomhnuide ar linn a o'fan i nroiaró a' lán.

Conaic mé na hublaic ba veipge éumapca, Sús ba míre níor ól mé fóir.

Conaic mé áipm ar an o'paisean a' fap, blacanna áluinn agus rúga-craob.

Conaic mé rmeapca ar óat na rpreapca, bí na cnamn cpmca le cópcaí i blac

agus duilleabair a' fap go báip na ngeas. Cuip ré i gcuinne oom Tí na nóg,

Nó gáipóin páipair pul ar híteacó an t-uall.

Óa mbéimín a' traidí aip go ceann tré ráite

Trían óa áille ní inpreoacain fóir.

Ní inpreoaca mé anoip níor mó óuit faoi.

Óa mbéimín a' camt leat go o'uitceacó an ceann o'om

Beirde com ball aip agus bí tú ar o'ap.

Tug mé annpin mo riubail don áit, ir táimis mé aipre go oí mo long.

(Ar leanamaint).

SEAN Ó MOCDÁIN DO RSEIOB RÍOR.

P. Ó MEADRAIC O'INNIR.

PÍOSA BEASA.

Sean-teac annpin ear,
Sean-teac rílteac ríar,
Seact ngeapic-éait,
Seact leat-éait,
Seact rean-éait,
Nac é toubairt an reactmáto,
Sean-éat, seapic-éait, leat-éait,
Sean-teac rílteac ríar.

Bíonn an óige baot, go scaiteann multionn an tpaosail
Lócan an oíe céille le gaoit.

Óa o'píán galpa i n-oróce
Óa o'píán baip i n-óige,
Óa o'píán ramnte as luic paróipir
Agus óa o'píán camnte as luic póite.

Sé deapacac sac deapacac an puo a cleacacac deapmáto a óeanam aipre aip.

SOLAS.

Muir Inir, Cáina.

Alaróin agus an Lampa

Ói ríochán ann faoi agus éall ra tSín a bi re 'na comnuide.

Ní déanadh ré taca ó maron go faoiom ac as imirce tó féin ar éil an tSín, 7 bí a mácair cráirde aise, bí ré com leirgeamail rin.

Lá uá raó ré a' caiteam ainmire agus a' cur na huairte éir ar an gcuma rin, táinig ríampréar an bealaí agus éir ré camac air. Dubairt ré leir an ngarúir gur uncal leir a oi ann féin agus go mba maic leir a' d'icéall a déanam ar a' fion. Leir rin póg ré an garúir arís agus arís eile agus o' fíarúis ré ve cá raó a' ceac comnuide.

Siar abail le hAlaróin agus iongantair air agus o'innir dá mácair faoi 'n ríampréar uapal lága a táinig éuca. Ac cé bí inr an ríampréar ac O'raoi na haidpiceá, fealltóir cam agus lúbaire cealga a bí as iarrad a páirce boet a meallad i scaoi go noéanfaó ré iuto air féin.

Ói a fíor as an nO'raoi reo go raib lampa iongantair o'raoi deacta i bfolac faoi'n talam inr an bpáirce rin tíre agus ní raib ré i bfoa go bfuair ré amac an áit a raib ré.

Dá mbeaó an lampa luachmair rin aise ní beaó don tóramn le n-a éumáct agus o'féarfaó ré iuto ar bit a déanam.

Ac ní raib ceao as an nO'raoi féin an lampa rin a tógail coir ar bit. Caiteaó ré tuine eicín eile fágail a' d'ubraó tó é agus an céao féadaint dá otus an O'raoi ar Alaróin dubairt ré leir féin go noéanfaó ré an o'raoi rin tó mar éir ré go raib Alaróin críonna ciallmair ríuamda.

Oo éireo an dean boet an O'raoi agus fíil ré gur uncal don garúir a bí ann agus bí rímeaó an domam uiréi.

Dubairt an O'raoi léir go sceannócaó ré 'éile iuto don garúir feara agus vo ceannuig. Fuair ré culait nua éadai go agus bróga breága búclai. Ceannuig ré camán agus báire tó ceannuig ré biaó breas agus milreáin tó agus éile iuto ba maic leir.

Cúpla lá 'na díaró rin, o'iair an O'raoi ceao ar an mácair an garúir a' d'ubairt leir amac faoi'n tuait le gairóin uball a' ceapbaint tó. Tus ré ceao tó agus o'innir an beir leó amac faoi'n tuait agus Alaróin a' camnt leir an O'raoi agus a' cur ceir-teanna air faoi 'éile iuto dá b'faca raio.

Nuair a táinig raio go tó áit uaisneac i lár coille tó fear an O'raoi agus lar ré teime. Caic ré tóir iteac ra lapa. Ói an tóir rin o'ieac mar an tóir a' b'faca as an ríampréar tó o'ieac ar an altóir. Annrin leabair ré cúpla focal o'raoi deacta agus o'opail an talam agus conaie raio uacair nú poll inr an talam. Ói ríampréar as tóir inr an uacair.

"Sáb ríor inr an uacair rin" ar an O'raoi le hAlaróin agus feicfe tó gairóin breas tóir an. Tá lampa ar lapa inr an ngairóin rin. Tabairt anoir an lampa rin agus annrin beir an beir agann ríaróir go tó tó. Ac éir an fáinne reo ar vo méir ar tóir agus ní baogal tóir fáo agus beir ré oir.

Cur ré fáinne ar méir Alaróin agus ríor leir an ríampréar go b'faca ré gairóin breas uball ar gac taob ve.

Ói 'éile fíor tóir ar na críamnte ra ngairóin reacar ubla. Agus bí na gága a' lúbaó ríor go talam leob.

Ói raio com geal rin gur fíil Alaróin gur glomí a bí ionnta agus líon ré a' pócail go leir leob ac céaró a bí ionnta ar fáo ac reóda luachmair.

Conaie ré an lampa i n-áiríe (crócta) ar ríampréar camall anonn uaró. Cuair ré anonn éir agus glac ré 'na láim é. Annrin míc ré é agus éir ré faoi n-a cóta é. Ar air leir go tóir beal na huacaire.

"Tabairt dom an lampa a' garúir" ar an O'raoi ve glóir garú.

Táinig fíaréir ar Alaróin. "Fan oir go fóill" ar rírean "go mbi mé amuic ar an talam bán."

Cur rin oir móir ar an O'raoi agus tóir ré as eargamí agus éir ré tuilleaó tóir inr an tóir agus labair ré focla o'raoi deacta eicín a' tóir ruar beal na huacaire ar Alaróin boet.

O'fan Alaróin tóir agus o'innir an O'raoi ar air go haidpiceá mar ní raib don éumáct aise an uacair a' o'pail an tóir huair.

Tóir Alaróin a' caomeacán agus a' glaoac ar éonnam, ac níor táinig don éonnam. A' bualaó a' b'faca a' bí ré nuair a' éumil ré an fáinne a' tóir an O'raoi tó agus nuair a' éumil táinig ríamail (ronntar) nú ríreóis ar a' d'garó amac a' labair agus a' d'ubairt:

"Céir tó uair agus déanfa mife don iuto a' iarrar tó."

"Tóg amac ar reo mé" ar Alaróin. Ní tóirge a' bí an focal ar a' beal ná bí ré 'na fíaram ar an talam arís i lár na coille agus geallaim-re tóir gur geair a' bí ré as tóir abail éir a' mácair.

Lá ar na báraí, ní raib taca le n-íre acu don tóiréar agus dubairt Alaróin go noíolfaó ré an rean-lampa a' tóir ré leir an o'irde ríome rin. Leir rin tóirge a' mácair a' glaoac an lampa ac nuair a' tóir ré an céao éumil tó táinig ronntar móir ar a' h'garó amac a' labair agus a' d'ubairt: Céir tó uair agus déanfa mife tóir é. "Tabairt tóir iuto le n-íre" ar Alaróin.

Leir rin tóirge an ríamail feara breas tóir náir blair raio a' leiréir aríam ríome agus mair breasga aríro faoi agus annrin o'innir ré ar amair.

O'ieir Alaróin agus a' mácair iteac éir agus nuair a' bí a' d'ieiréir caite acu tóir raio na mair aríro agus mair raio go ríomlaic ar fearó i b'faca.

Faoi'n am reo, bí ciall a' ceac éir Alaróin agus leir ré uaró an leirge agus an o'raoi meair.

Fuair ré amac luac na reo a' fuair ré ra ngairóin fíerir. Tuairin an ama céao na tóir go b'faca ré ingean álainn impire an tSín agus ar tóir ní raib a' leiréir eile ve banflait ra' domam tóir ar áilleac agus ar d'ieir, i scaoi go tóir ré gíaró tóir ven céao amair tóir tóir ré uiréi. Cumuig ré air féin lá agus éir ré a' mácair éir palar an Ríor leir ra reóda luachmair.

Cur ré lán méir acu éir an impire mar bhonntair agus as an am céao na dubairt ré le n-a mácair an ban-flait álainn a' iarrar air.

Caic a' mácair tóir lá i b'palar an impire ríal a' conaie ré é—bí an o'ieao rin tóir go tóir é.

Ói an t-impire an-b'faca na reóda breasga fágail. Ní fáca ré reóda mar íao go tóir rin agus éir ré an la a' breacnú oir.

Dubairt ré léir tóir fíeao mair eile mar íao a' éir éir agus dá fíeao tóir nú ríalburde in éiríis leó agus palar móir a' déanam tóir banflait agus go mbeaó ré páirce leir an b'palar.

Nuair a' éuala Alaróin rin iuto ré ar a lampa agus éumil ré go maic é.

Táinig an ronntar a' labair agus a' d'ubairt: "Céir tó uair agus déanfa mife tóir é."

O'innir Alaróin tóir agus tóir an ronntar an tóir fíeao mair reóda agus an tóir fíeao tóir tó.

Cur ré éir an impire íao agus o'iair ré culait éadai ríroa ar an ronntar, culait breasga mair tó féin agus culait eile tó mácair agus fuair ré íao san moill.

Glac ré é féin annrin agus gac ré go tóir an palar.

O'fíaríis an t-impire ríome agus geall ré tóir an banflait a' d'ubairt tóir lá ar bit a' beaó an palar nua ríro.

Ar tóir bí an palar nua ríro lá ar na báraí a' bí éugann agus ba reacé breasga é ná an palar a' bí as an impire féin, le reóda agus le h'palarí agus é 'na fíaram ar a' garó a' palar féin anonn.

Póir Alaróin agus an banflait an lá céao na agus bí banair reacé n-oirde agus reacé lá acu. Ní raib banair mar é ó tóir an domam go tóir rin.

Ac ní raib ré ríro leir an O'raoi go fóill.

Táinig an O'raoi ar air go tóir an tSín agus éumíis ré ar éleir leir an lampa fágail.

Ói Alaróin amuic as an b'faca an lá reo nuair a' táinig bacac i tóir an palar agus éiréir móir lán le lampaí aise agus é as glaoac amac: "Lampaí nua ar fíar-lampaí agus rean-lampaí ar lampaí nua."

Cuala cailín ainmire é agus o'innir rí tóir banflait go raib amuic an ríar tóir a' d'ubairt lampaí nua ar fíar-lampaí.

"An tóir mé an rean-lampa rin i reomra Alaróin tó a' banflait?" "Sílim go b'fíil ré com maic tóir," ar ríre.

Tóir raio tóir an lampa. Nuair a' fuair an O'raoi fíerir an lampa éumil ré go ríuair é.

Táinig an ríamail ra lár. "Deir leac mé féin agus palar Alaróin agus a' b'fíil ann go tóir lár na haidpiceá" ar rírean.

Ói raio ann ar an nóiméao. Nuair a' táinig Alaróin ar air ón b'faca ní raib tóir ná tuairis ar an mbanflait ná ar an b'palar ríome.

Dubairt an t-impire go mbeaó ré an cloigeann ve muna mbeaó an banflait ar fágail lá ar na báraí. Amac le hAlaróin ar a' tóir, ríor agus ríar, ruar agus ríor ac ní raib don maic tóir ann.

Tóir ré a' bualaó b'faca le cumá nuair a' éumíis ré ar an b'fáinne a' fuair ré on O'raoi.

Éumil ré é agus táinig an ríamail (ronntar) ra lár.

"Deir leac go beo mé go tóir fíuineoís mo ban-flaita ré b'fíil (ré ar bit) áit a' b'fíil rí."

Ar éir an tóir an focal ar a' beal nuair a' bí ré i lár na haidpiceá as fíuineoís ra banflaita.

Itéac leir an fíuineoís, agus fíuineoís ré leir an banflait ar éao an O'raoi a' mairbú.

Nuair a' bí gac iuto ríro, éuair Alaróin i b'faca, agus tóir an banflait éiréir tóir O'raoi tóir as ól tae léir. Ói an O'raoi an-tóir leir an gcuiréir mar níor labair an banflait leir aríam ó táinig rí go haidpiceá leir, agus fíil ré go b'póir rí é féin amac anreao.

Deairis raio iteac éir an mbéilí agus tóir raio a' páir.

Annrin fíil rí éir coir (glome) ríona a' raib ním ann as Alaróin agus o'ól an O'raoi a' pláinte.

Má o'ól rí geair a' mair ré 'na díaró rin. Tóir ré mair ar an uplár. Cuairis raio annrin go b'fuair raio an lampa, éumil raio é agus abail leó, palar agus uile, ar air don tSín, áit ar mair raio go ríomail go d'ieiréir a' ríomail.

Domnall ua Ríogbairóin.

Tomaiseanna.

Tomair—Cé méao críob, sob 7 ríil ar tóir céann o'ias ve ríuicám tóir?

Freagra—Óa sob, ceirfe ríil, 7 ceirfe críob.

Óa céann a' o'ias—Sin tóir céann a' fuair b'fíil.

Tomair—Tóir éalléac tóir tóir tóiréir éir ríuicéir ar tóir éir nó éir 7 san don éalléac éir ar don éir?

Freagra—Tóir éalléac a' fuair b'fíil. Ní raib ac don éalléac amáir ar don éir.

Tomair—Cé na tóir iuto rí luaité ra b'fíirge?

Freagra—Roc, ríon, 7 ríonnaic.

Tomair—Cé'n taob ve'n éupán b'fíil an lám air?

Freagra—Ar an taob amuic.

Tomair—Cé'n céao iuto a' éir áiríam i ngairóin páiréir.

Freagra—A' tóir coir.

Tomair—Céaró rí domne ná an fíirge?

Freagra—Méaracán cáillíra nó inntim mna.

DÉANAMH AN DOMAIN

(Ar Leanamaint).

"Nochtú talman" an t-ainm a bheirtear ar shac cineál oibhúcháin tré n-a n-írligheach an talamh. Tiofadh ré den nochtú rin go n-írligheach an talamh go hiomlán go cothrom na fairrige i nveirtead na dála óir bíonn ré ar riubál go mall ac san rghur, uotólamh. Bíonn ré tapadó go maic i n-áiteacha áitirí, m.f.—ar córtai Sarana áit ar rghur an fairrige cuir mór den talamh caobh írtis u'am a bfuil cunntar aghann air.

Cáplócaó go rghurfaide an talamh ar fad nar rin marac go mionn rluairéact aníor pan am céatona i bplaois an domain. Náirteach an talamh comh tapadó céatona i n-írligheach tré nochtú é. Veirtear nac raib an loclann ariam fá uirge. Ac tá pí dá nochtú leir na milliúim bliadain agus i cinnce nac mbeaó oplaó ói fágta ór cionn na fairrige faoi reo marac sup náirteach an talamh comh tapadó i n-írligheach é. Tá claois gan lochuair aca acaí maic níor airté ná an fairrige aghur i n-írligheach uairí rin sup mó an t-áití ná an t-írlíú annrin pan am nac fada uaimh.

Sompla eile uáinn i n-éad na limirtéir suail i n-áibam áirí tear. Cítear annrin an comhlint a bí roir an nochtú agus an t-áití. Tá rraiteanna de leabáca suail ann, ceann fá ceann eile, go uci 4000 trois ar uaimneact agus leabáca carraigeac eatorra. Tairbeánann comh-fuirté na carraigeac uo sup acaí beas ní b'airte ná cothrom na fairrige nó acaí beas fúití uo leasat anuair iat. Ar tír uo leasat anuair cuir maic aca ac tá corh-leabáca uo éioic aoir agus de éioic ére ann uo leasat anuair fá fairrige tanair i n-aice le claois, ar an sclaois féin, nó i n-mbeir.

Na 4000 trois uo de uairgeat talman, ní i mbáirín mór uaimh uo bí ann i uotac uo leasat anuair iat i na rraiteanna carraigeac i moct i n-írligheach an báirín ó tóin de réir a céile. Dá mbeaó ead, beaó coramlact ar na leabáca i n-uaimne sup fá fairrige uaimh uo leasat anuair iat. De réir mar beaó an báirín uo líonad i n-áití uo beaó coramlact ar na leabáca uairgeat sup fá uirge ní ba tanair uo leasfáide anuair iat go rraicint uactair na fairrige uóir agus ór cionn na leabáca mara beaó na leabáca uo leasfáide anuair ar tír.

Ac ní hamlaio uo bí. Ir léar sup san uo cothrom fairrige uo leasat anuair an tuasar mór uo de carraigeac uairgeat acá i n-áibam áirí tear.

Mar reo uo tárluig. Ar mbeir írligheach uon talamh beasán fá'n bfairrige leasat anuair ar a tóin leabáca aoir ar a n-earnaó claois aoir. Leasat anuair tuilleat agus tuilleat uairgeat go raib an fairrige líonta go huactar agus go raib talamh tírim ann. U'fár rraicint ná pórtai ar an talamh rin. Annrin u'fearó na rraicint agus an lurraró agus an glarraró go n-earnaó móim .i. áití suail uóir. Uo hírligheach an talamh fá'n bfairrige ac-uair. Cláirteat an móim le uairgeat u'aoil nó de faineamh nó de ére agus líonad an fairrige go raib talamh tírim ann aghur. Tárluig rin aghur agus aghur eile i moct i n-írligheach an iomao leabáca de suail fá n-a céile go uci 4000 trois ar uaimneact agus leabáca carraigeac eatorra.

Veirtear go bfuil leabair mónaó fá spinneall Cuain na Sallime uo bí i na locl fadó. Ir uóca go mbéir rin i na leabair suail i sceann na milliúim bliadain uairí reo.

Ir ion-tuighe uairí rin tuar go mbíot leagan an uairgeat a' comneal coirceim le írlíú tóna na fairrige agus go mbíot an talamh uo áití ann reo agus uo írlíú annrin fá reat de réir a céile. Dá mbeaó an t-írlíú mó-tapadó ba leabáca tuas de éioic aoir uo beaó ann agus i n-éad nac timpirtéac an t-aontú uo bí roir an t-áití agus an

t-írlíú ar fead na fianta óir fionntar a leiríóir u'aoití in go leor áiteacha eile ar fud an domain. Coramlact uairgeat uo leasat anuair fá uirge tanair a bíor ar go leor de na carraigeac na míle trois ríor ón uactar.

Ir é r'io i n-írligheach supab é meadúam an uairgeat i n-írligheach leir an írlíú agus supab é an laisú meadúam ar an talamh tírim de báirín an nochtúite i n-írligheach leir an áití.

I sceann na n-áití rraicint, bíonn áitíite agus írligheach ann de báirín áití caobh írtis de plaois an domain. Nuair a tuilear mianac leáighe plúctónac írtéac fá limirtéir áití, fionn ré an talamh ór a cionn u'áití agus nuair a comh-írligheach lár an domain tuileann na coia i n-áití den plaois ríor uo báirín rin.

Nuair a rghurfaide carraigeac de báirín creata talman, éiríseann caobh den rghur go mion níor airté ná an caobh eile nó tuileann ré níor írligheach. Veirtear "loct" air rin.

I sceann carraigeac uo éirí ar áit de báirín b'írtéac aníor, cuirtear ar áit go mion iat mar fheall ar ceannaó ó na uotabanna. fionntar rraicint na bplaois i moct go mbíonn na rraicint rin ar nór cionn na mara; amanta eile bíonn rraicint aca fíllte ór cionn rraicint eile.

[Nochtú talman, denudation of land. An lochuair, Norway. Uairgeat, sediment, off-scourings. Loct, a fault. Roc, a fold, a wrinkle.]

(Leanfar uo reo.)

SEAGÁN P. MAC ÉNRÍ.

na mná.

Dá mbeaó uóirí i n-áití, 7 caile iat na cruao-carraige. Marrair i n-áití 7 pinn iat cleití na n-éan, agus peann a beir i láimh shac aon n-uime de ríol éada 7 áití, uo uairgeat oclar ban u'fáití na n-uairí san fáirnéir.

Dím ra n-írligheach as ól, Dím ra ló ar leabair, Bíonn mo éiríte uo uóirí Nuair a bíor mo pócaí folamh.

Saot anuair bíonn rí fíal 7 cuireann rí iat 7 líonta. Saot anuair bíonn rí cair 7 cuireann rí iat ar ríolta. Saot a uotair bíonn rí fuar 7 cuireann rí cruaoar i n-uotamí. Saot anuair bíonn rí tírim 7 cuireann rí seir i n-áití.

SOLAS,

Muig Inir, Carra, Conamara.

An "Lucáma,"

Már maic leat ROGAR MAIC a pinneat n-éirínn rghuró éis uoimnall ua buacalla i n-áití nuadac.

Már mian leat ROGAR maic a ceannaó, nó már mian leat veir a éirí ar an sceann acá aghat céirí go uci

S. MAC AN BÁIRÍ,

an ceannas,

i n-áití.

TEAC NA H-OLIA

SRÁIO NA SIOPAÍ,
i n-áití.

Cuirí le uéantú na | Cultaí ó 70/-
h-éiríann 7 rábail aghat. | 50 uci 130/-

an sean-teac.

A cuireat ar bun i 1864.

Tae, Cairé, fionta, uirge beata,
ar feabair

O LÉANACÁIN,
an ceannas, : : i n-áití.

DIARMUID Ó DONNAHÁIN

SEOTÓIR 7 CLOATÓIR.

SRÁIO LIAM, NA SALLIME.

MAC CARRA 7 A CLANN MAC

UOATÓIRÍ 7 UOASATÓIRÍ,

SALLIME.

COLÁISDE NA MOLSJOILE,

i n-áití.

Craob de lóir-ghoil na h-éiríann.

Áirí-írligheach le fágail mion ar na líol uáití, roir ceangaca, ealaíam, tréat 7 ceannaigeat, ealaíam an leirí, reil-beaigeat, 7 innealírligheach.

Tearraí gearra ar leir
fa comair oirí rghur.

Le shac uile ughar a fágail rghuróir as
an meabráiríte.

BRÓSA NA LAOI.

na BRÓSA IS FEARR LE CEANNAC
as

SEÁN Ó LAIÖE,

i MBARR AN CALTA, i n-áití.

An Teac a bfuil clíú air le haíaró
Tae, fionta, Diocáití 7 Inreab Cise.

M. BREACNAC,

SRÁIO ÁRÓ NA SALLIME.

Beirí ÉIRE láirí má bíonn Clainne faebeal láirí. Iríor an feoil i n-éirí agus tá rí rin le fágail ó

Ó FALLAMAIN,

uáirí fheata na Mairíreac, i n-áití.

TOMÁR MAC SEOINÍN

SRÁIO UOIMINIC,
na SALLIME.

Toísa na feola de shac cineál.

S. YOUNG,

éANTÓIR UISGÍ MIANAIS

CEAÍ LAIÖE BIOTÁITTE 7 FIONA

SRE Ó MUIRE NA SALLIME.

LEABAIR

Tá toísa agus roísa na leabair i n-éirí roir faeóití agus beaíra—le fágail ó

máire ní RAÍALLAIS,

87, Spáirí Uac. na uiríreóige,

i mbeile áca clíat.

Fág líorta uairí.

FLORISSONTA eslington, 1 n. Allum.

Θέαντα μαίετα

Θατάνα, ρίολτα, πάιρεάρ βαλλα, 7c.

Oíróce an "báil"

Tá tream eicint 'na sconnuróe aniar ó tús
páirais nóra
Aur craithe mé lám leo mur' leise ríao
ven rppaoi.
Dá mbeaó ionnta d'ada náiréac ní labró-
caoir ar ppáran,
Mar fuair ríao a fáic óe i n-aimpín an t-
paozáil.

Oíróce Lá an t-Deoilín, bí agaimn oíróce
ppóirteamail
Cummiú breágs uóirgeamail éom maic ip bí
ra tír,
Bí ite agur bí ól ann, d'aimra agur amráin
'S mur' paib toga luéc ceoil ann, ní paib
ríao inr an tír.

Nuair a éuala na ceoláin go paib oíróce
maic go leor ann
Ní paib 'r acu cé'n cóir a cuipfóir opáin
faoi,
Mar náir éleactóar amáin móran, cum
ríao paiméir t'aimráin
'S d'ubairt ríao go tóaimis ríóir ann amac
inr an meadon oíróc'.

Ac dá tóiróir leir an méir rin, ní
labrócamuir go h-éas air
Ar táimis ar Gleann Tréis ann 7 sur éat
muro reactmáin ar an rppaoi
Ac níor é rin to na creactúir nac tóaimis
ac an t-aon-feair
Rugadóir óe léim air 'r éatceadair é 'ra
tópaoib.

Tópao tóir! a Jackeen gránna, ní air to
gróca bí áirto a'ó
Ac ag imteact éair go fánaé ip to tózáil
ar an tír
Nuair a táimis tú 'un na h-áite ip tú ag
iomcáir róir pebálbur
Saoil muro go mbu gearr go mbeaó
"Republic" ag an tír.

Ní paib ionnta amáin ac paigóir fánaé
An oíróce bí tú amuis ar gáirto, ba gránna
é to gróim,
An t-apat bí riubal na ppáirto to rinne tú
é "háitáil"
'S nuair nar tús pé áirto oir, cuip tú piléar
'na éiróde!

An maróin lár na báirac éuair na ríeala
go tóir "heoquarceir"
Ag cup ríor ar an obair gránna bí tóanta
to báir na h-oíróc'
Táimis oiréu oiréao náir 'r sur tóirgeadair
ar uactar áirto tú
'S túsadair óe glan-"waring" san tú a
feiceál áirte éiróde'.

Dá mbeaó múnad air na náir ní labróctaoi
ar a éaliréact
Le h-omór to Tom Seám boéc bí 'na
éomnirde lé n-a tóab.
Nuair a fuairéadair ionnta rinne a éaineaó
mar geall ar oíróce "báil" reo
Tugadóir d'aimra camail cáirtoe agur tóanpao
tíobta rppaoi.

Éuala mé ag Pac Dáirby bí an oíróce reo
ag an mbáil leo
Náir maic leir d'ada páo leo nac paib ac
móran riamp'
Bí Jack Peadair ann 'na máigirir, é péin
ip fear an pebálbur
'S nac bfuil ríor agur a cáirtoe nac paib
ríao uilís buréac.

Bí Jack Peadair ann 'na gróisín nuair a
lagóirgead ar an ól air
Mar náir ól pé amáin go fóill ac glome
amáin pan oíróc'
Éuala mé ag Pac Nóra a bí an oíróce reo
ar "báil" leo
So mbu coramail é le gráinneóis nuair a
tóirís na coilís a' blaóad.

Bí na Loupyr ip na Mulloyr agur glacadair
an gráin air
Nuair a éonaiceadair é ar an mbáicail amac
inr an meadon oíróc'

Dá gcuipóir an póilí ar gáirto ip Miceál
Ruad a' tóanam cácaí
Ní beaó 'r ag Sonnie Mulloy cé bí a'
tóanam na gcácaí buróe.

Capaó Michael Peadair dom ipcís tús
míeíl máirín
'S bí mé marb a' gáirí aise a' cup ríor dom
ar an oíróc'
Ac le leir go leor a páo leo cuipfeao
anoir éiró le m'aimráin
Mur gclumeao tóir mó cóirpáó i n-oiráó
luéc an "Committee."

Seósam ó Tiománairde

to ríróib ríor.
Rinne muinntir Lus a' Coiré amráin fa
"báil" bí i mbaile an Tóair agur péo é
an freasra a tugadó oiréu.

Sean-Ráirde.

Níl oir i n-oirí nac fearróe tóime eicint.
Ní bíonn gráó dá méir nac tóagann fuac
dá péir.

Céann éiréa a tóirar na cora.
"Ip fearr" reo tóir é "ná ac bfuil pé."
Ip fearr an maic acá ná ann dá maic a bí.
Ip fearr an t-áó ná éiríse go móc.
Ip fearr leat ná meac.

An puto a ríróibair an púca léirgeann pé
féin é.
An puto nac ngóiréar fáirgear.
An puto a bíor dá luad i b'ao tóagann pé
iréac ra tóiréao.

A buacáil, beir tú buadair go b'óirar,
Agur uair rin ní puaimnéar go tóe tóir,
Mar ní fearra go pórtaó,
Agur ní céarao go pórtaó.

Ip fearr bean na rppé,
Ip fearr ríóir i mbun an putao ná ríóir ar
áit an putao.

SOLAS.

Teac Doiréacta

u í m o n s á i n

Cárna.

Áit teactmáir le háis laetanta
raoir. Tá comgar reoltóiréacta.
báiréacta 7 rnáma ann. lars-
airéact loca 7 fairrge ann. Tá
toga gaeóirge ag 'éirle tóime ra
ceac.

Teac Óiréa míc Cáirca

An teac a paib tóiréan ann to fíanna fáil
i n-aimpín an gáirto, ní péiróir a páru fá
pócamail.

Leitir ceannainn,

COLÁISTE IGHÁIRDE NAOMHA.

(Cumann Iora.) : : 1 nSAILLÍM.

Coláirte loir-méadonac é reo a bfuil
teagars dá tabairt ann ar na cpaobraéa
pógluma a cuipéar tóime i gpur a tóil go
hóirgoil nó a tóil i n-éatán gróca tóiré-
ceannairgeacta. Airé ar leit dá tabairt
to gáirín óga. Páiré báiré ar éulair an
tíse. Le gac uile uíóar fáiré, ríróib ag
an áiréinneac.

An Siolla Dub

A SGRÍOB

míceál ó máille

Le fáiré ó

comluéc oiréacáis na héiréann,

89 Spáirtoan Talbóirís,

baile áca cliaé.

Leat-cóiróin a luac.

TOMÁS Ó CATÁIN,

Lón-Ceannairde,

SRÁIO NA SIOPAÍ,

1 nSAILLÍM.

Diaó, Tae, 7 Fíon ar feabair.

ÉADAC GAÉDEALAC ar feabair le
fáiré ó
PROMSIAS MAC DONNCAÓD 7 A COM,
: : 1 nSAILLÍM. : :
A cuip tóiréar i gcomnairde le tóantár
na héiréann a cup 'un cinn.

Prompíar Mac Conmáir

7 A comluéc.

Díoltóirí 7 Reacatóirí

Tae, Fíonta 7 Beata.

1 nSAILLÍM.

Ní tús le doimne a páo nac bfuil eairpao
tóiréar go leor annreao.

Tá cultaí 7 cócaí móra nac
bfuil páru i na gciann ag

Antoine Ó Riain,

SRÁIO NA SIOPAÍ,

: : 1 nSAILLÍM. : :

"Fáinne an Lae."

Páiréar oirgeamail Conmáir na Gaéóirge.
Má' Gaébeal tú, ceannuis agur léis gac
reactmáin é.

SFONCÚS: (le n-íoc rom pé)

blíam 10/10.
leat-blíam 5/5.
ráiré 2/9.

Leatanaé to macaib léirínn ann gac
reactmáin. Téarmai rppairéa to
Craobaca, Coláiré, Seoteanna.

An baimisteoir,

25, Ceannóis Parnell,

áit cliaé.

CLÓAR OIRÉ NAOMH URSULA, 1 SLISEAC.

Oiréacair i gcoir na hólirgoile i gcoir
rgróu an oir-méadonais, na mbann.
Cumann na Reoltóir, I.S.M., Tráctála,
Sgóláiréacta ó reacair Náirínta, 7c. Tá
rgróir tíseacair, leit agaimn.

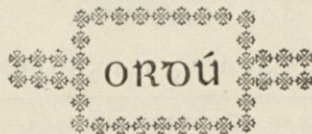
Diammuir Ó Donnabáin,

Gac raíar tóiré, rgró, míreán, 7c.

SRÁIO SEATA LIAM,

1 nSAILLÍM.

An STOC

Don

mbaimisteoir,

Coláirte na h-ólircoile,
na gailíne.

A Capa,

Cuip éugam cóiréanna
ven STOC gac mí go ceann.

Aimn

Seolaó

AN MHAIR LEAT £5,000,000 A COINNEÁIL IN ÉIRINN?

Beirte Saeóil na hÉireann an capm mór
rin aigsió saé bliain do Seán Duirde i
ngeall ar aigsear Urraóir, ar Lorcá, ar
tionóiré agus ar Saozal Daoine, agus
cailliúnt ceart o'Éirinn ipeaó £80 ar saé
£100 de rin.

an saeóeal-comluéct tairse um

URRAÓAS NAISIUNTA, TEORANTA
(The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

Cuiris le déantúir na
héireann.

tomás pámar 7 a comh.
muinteoirí plúir,

1 nsaillim.

b. V. ó héimig,

lón-ceannairde,

saillim.

Saé puo ar feabhar.

s. t. ó coisdealbá,

an cearnós,

saillim.

An feoil ip fearr le pásail aise.

p. o caománais, ph. c.
m.p.s.l.

SRÁIO ÁRO,

na saillime.

ó néill 7 a comh

saillim.

Oiolóirí brós 7 leatáir.

Cuirtear veir ar brósai an móiméar a
easap riad irceac.

Teac órta uí mátsamha

SRÁIO FOSTER,

1 nsaillim.

Aoiréacé san loct.

tomás breacnac,

lón-ceannairde.

an cearnós, 1 nsaillim.

Teap-intreab, Taoiréan-oibneaca, 7 sur
Foirgneamh Tighe.

ROIBÉARO mac doinnail,

Spáio Doimnic, saillim.

Muinte cém-réil:

"Plumbur," saillim

páinní

má ceartuigeann páinní uair rshíob
eugam-ra 7 cuirpeao eugac leabhrán a
bhuise tú saé eolar 1 n-a ocaob ann.
Tairbeánra pé tuir an éaoi le aigsear
7 aimpir a pásail 7 tpioblóro a feacánc
s. faller, 1 nsaillim.

Du ceart dá saé Saeóilgeoir i mbaile

áca Cliac san aon arán do ceannac

ac

Aran

ui

Cinneide

an t-ARÁN IS FEARR DÁ NDEANTAR.

124 50 oí 131 SRÁIO PÁRNEU

agus

bácús naomh páORAIS.

baile áca cliac.

Sután—3141.

cumann urruóais éacrac
baile áca cliac.

4 SRÁIO UACTARAC UÍ CONAILL,
1 mbaile áca cliac.

Comh uainsean le Cairéal na Rios,
Comh Saeóealac le Teamair na ocpac
Comh teann le aon pléib inr an scric
Cumann Urruóair éacrac áca Cliac.
Connigimír i nÉirinn an t-aigsear,
Díor as Seán buirde mar a béar,
agus beir an t-áó oraimn fearra,
ac ciall a beir asann aráon.

ná déan faillise sa scúis.

cumann urruóais.

muintir na héireann

Tá an teac-irceac anoir op cionn £25,000

Tá teannas éar bairra ca o'urraóar raozail
agus o'urraóar-realaóac.

Tá Fip-ionaro uaca.

áro oifis:

16 cearnós párnail,
ac cliac.

an halla leis.

Spáio Seata Liam 7 Spáio Doimnic,
na saillime.

Saé leigear ar feabhar 7 ar gloime.

seán ó faolám, l.p.s.l., poitiche

eadac ar feabas.

má's mian leat earraíre
foanta pásail ar a luac
céirís 50 teac : : :

máirtín uí bhraonáin,

SRÁIO NA SIOPAI,

1 nsaillim.

AR PÁSAIL ANOIS

an dara cur amac (ait-
rshíobéa).

roclóir saeóilge le
puaim saé focail

A cur i scéill don leigseoir

Séamur ó Duirinne agus
páORAIC Ó DÁLAIS

A cuir le céile

220 leatanais. Luac 2/6 glan an
bporra 2/9.

Tá tuairim ip 10,000 focail ann, na focail
acá i n-áráo de shac. Beir an leabhar reo-
i n-a cúl toraic don mac léigimh, don-
teartalaíre 7 don duine shíor éráctail in-
ait ar bit a bfuil saeóilge ar labairt ann
Séamur aoir "The Irish Newr," 50 nveanna
Séamur ó Duirinne 7 páORAIC Ó DÁLAIS
puo le cuir na saeóilge a cur ar asaró-
nac nveannaó ó rshíob an t-ácair eogán
ó Spáina a cur leabhar.

Comluéct oideacáir na
héireann Teoranta.

89 Spáio Talbóro, ac Cliac agus luac
oíolta leabhar fré céile.

séamus ó béacáin

Ceannurde Suail 7 lomcupóir.

SRÁIO meadonac na saillime.

Tá an tae ip ip fearr i sConnacra 7 50 leor
neite eile acá maectanac le pásail i ois

monica níc Donncaó,

SRÁIO áro na saillime.

Tá teac a bfuil compóirte ann as

séamus ó laide,

SRÁIO doimnic foctair na saillime

"Tosa saéa bíó 7 rean saéa oise" aise.

ó héireamhóin.

Carrannai 7 gluaireáin 7 gléar roémaroe.

SRÁIO eyre na saillime.

Ceannuis éadac ar bit ceartuigear uair
as tis

Tomáir uí ácaail,

1 nsaillim,

ait a bfuise tú luac do cur aigsió.

Printed for the Publishers
A the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway.